

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TÔ THỊ KIỂM

**TỔ CHỨC DẠY HỌC NHÓM
CHƯƠNG “CÂN BẰNG VÀ CHUYỂN ĐỘNG CỦA VẬT RẮN”
VẬT LÝ 10 THPT NHẪM PHÁT HUY
TÍNH TÍCH CỰC VÀ TỰ LỰC CỦA HỌC SINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Thái Nguyên, năm 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TÔ THỊ KIỂM

TỔ CHỨC DẠY HỌC NHÓM
CHƯƠNG “CÂN BẰNG VÀ CHUYỂN ĐỘNG CỦA VẬT RẮN”
VẬT LÝ 10 THPT NHẪM PHÁT HUY
TÍNH TÍCH CỰC VÀ TỰ LỰC CỦA HỌC SINH

Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp dạy học bộ môn Vật lý

Mã số: 60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Tô Văn Bình

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình đề tài nghiên cứu này là của tôi, do chính tôi viết, nghiên cứu và hoàn thành chưa được công bố ở đâu trên bất kì tạp chí nào.

Thái Nguyên, Tháng 4 năm 2014

Tác giả

Tô Thị Kiểm

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn khoa học PGS.TS. Tô Văn Bình đã tận tình dạy bảo, hướng dẫn và giúp đỡ em trong quá trình hoàn thành luận văn này.

Em xin chân thành cảm ơn tập thể các thầy cô giáo trong tổ Phương pháp giảng dạy vật lý, Ban chủ nhiệm khoa vật lý, Phòng sau đại học – Trường ĐHSP Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Em xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô giáo trường THPT Canh Tân, trường THPT Quang Trung, trường THPT Lục Khu đã tạo điều kiện sẵn sàng giúp đỡ em hoàn thành chương trình học tập và nghiên cứu.

Em xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và người thân, các anh chị bạn đọc đã động viên và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014

Tác giả:

Tô Thị Kiểm

MỤC LỤC

	Trang
Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	iI
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Giả thuyết khoa học	3
4. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phương pháp nghiên cứu	3
7. Phạm vi nghiên cứu	4
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	4
9. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC VÀ TỰ LỰC CỦA HỌC SINH QUA DẠY HỌC NHÓM.	5
1.1. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu.....	5
1.2. Quan điểm về dạy học hiện đại.....	6
1.3. Tính tích cực và tự lực của học sinh trong học tập.....	9
1.3.1. Tính tích cực	9
1.3.2. Tính tự lực trong học tập	13
1.4. Dạy học nhóm.....	21
1.4.2. Nguyên tắc cần thực hiện khi tổ chức dạy học theo nhóm.....	22
1.4.3. Các cách thành lập nhóm.....	26
1.4.4. Các hoạt động theo nhóm	29
1.4.5. Quy trình tổ chức dạy học theo nhóm	30

1.4.6. Những chỉ dẫn đối với giáo viên trong dạy học nhóm	32
1.5. Thực trạng dạy học phát huy tính tích cực, tự lực trong dạy học vật lý ở trường THPT	33
Chương 2. THIẾT KẾ TIẾN TRÌNH DẠY HỌC NHÓM MỘT SỐ KIẾN THỨC CHƯƠNG "CÂN BẰNG VÀ CHUYỂN ĐỘNG CỦA VẬT RẮN" VẬT LÝ 10 THPT NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC VÀ TỰ LỰC CỦA HỌC SINH.....	38
2.1. Phát huy tính tích cực và tự lực của học sinh qua dạy học nhóm trong dạy học vật lý.....	38
2.1.1. Đặc điểm bộ môn vật lý.....	38
2.1.2. Phát huy tính tích cực và tự lực của học sinh qua dạy học nhóm trong dạy học vật lý.....	39
2.2. Phân tích cấu trúc đặc điểm của chương "Cân bằng và chuyển động của vật rắn"	42
2.2.1. Vị trí đặc điểm của chương "Cân bằng và chuyển động của vật rắn"	42
2.2.2. Mục tiêu dạy học của chương.....	43
2.2.3. Phân tích cấu trúc kiến thức của chương.....	44
2.2.4. Phân tích đánh giá thực trạng dạy học của chương	45
2.3. Thiết kế tiến trình dạy học nhóm một số kiến thức chương “Cân bằng và chuyển động của vật rắn” vật lý 10 THPT để phát huy tính tích cực và tự lực của học sinh.....	46
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	74
3.1. Mục đích và nhiệm vụ của thực nghiệm sư phạm.	74
3.1.1. Mục đích của thực nghiệm sư phạm.....	74
3.1.2. Nhiệm vụ của thực nghiệm sư phạm	74
3.2. Đối tượng thực nghiệm sư phạm	74
3.3. Phương pháp đánh giá thực nghiệm sư phạm.....	75
3.4. Không chế các tác động ảnh hưởng đến kết quả thực nghiệm sư phạm.....	75
3.5. Chuẩn bị cho thực nghiệm sư phạm	76
3.5.1. Chọn lớp thực nghiệm và đối chứng.....	76
3.5.2. Các bài thực nghiệm sư phạm.....	76

3.5.3. Chuẩn bị cơ sở vật chất.....	77
3.6. Giáo viên cộng tác thực nghiệm sư phạm.....	77
3.7. Đánh giá kết quả thực nghiệm sư phạm.....	77
3.7.1. Tiêu chí đánh giá	77
3.7.2. Xây dựng ma trận đề kiểm tra - Đánh giá, thực nghiệm.	79
3.8. Tiến hành thực nghiệm sư phạm và xử lý kết quả.....	79
3.8.1. Yêu cầu chung về xử lý kết quả thực nghiệm sư phạm.....	79
3.8.2. Đánh giá hiệu quả dạy học nhóm đối với việc phát huy tính tích cực và tự lực của học sinh qua các biểu hiện trong giờ học.	80
3.8.3. Đánh giá hiệu quả dạy học nhóm đối với việc phát huy tính tích cực, tự chủ, sáng tạo của học sinh qua bài kiểm tra.	82
3.9. Đánh giá chung về thực nghiệm sư phạm.....	94
Kết luận chương 3.....	95
KẾT LUẬN CHUNG.....	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	99
PHỤ LỤC	

CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Giáo dục và đào tạo	GD-ĐT
Phương pháp	PP
Phương pháp dạy học	PPDH
Phương pháp dạy học tích cực	PPDHTC
Tính tích cực	TTC
Tự lực trong học tập	TLHT
Hoạt động tổ chức dạy học	HĐTC DH
Hình thức tổ chức dạy học	HTTC DH
Giáo viên	GV
Học sinh	HS
Trung học phổ thông	THPT
Sách giáo khoa	SGK
Thực nghiệm	TN
Đối chứng	ĐC

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Đặc điểm chất lượng học tập của các lớp TN và ĐC.....	76
Bảng 3.2: Kết quả quan sát các biểu hiện của tính tích cực, tự lực:.....	81
Bảng 3.3: Bảng phân phối thực nghiệm - Bài kiểm tra số 1.....	83
Bảng 3.4: Bảng xếp loại học lực- Bài kiểm tra số 1.....	83
Bảng 3.5: Phân phối tần suất kết quả bài kiểm tra số 1.....	84
Bảng 3.5: Phân phối tần suất kết quả bài kiểm tra số 1.....	84
Bảng 3.6. Bảng phân phối tần suất lũy tích.....	85
Bảng 3.7. Các thông số thống kê của bài kiểm tra số 1.....	85
Bảng 3.8: Bảng phân phối thực nghiệm - Bài kiểm tra số 2.....	86
Bảng 3.9: Bảng xếp loại học lực- Bài kiểm tra số 2.....	87
Bảng 3.10: Phân phối tần suất kết quả bài kiểm tra số 2.....	87
Bảng 3.10: Phân phối tần suất kết quả bài kiểm tra số 2.....	87
Bảng 3.11. Bảng phân phối tần suất lũy tích.....	88
Bảng 3.12: Các thông số thống kê của bài kiểm tra số 2.....	89
Bảng 3.13: Bảng phân phối thực nghiệm - Bài kiểm tra số 3.....	90
Bảng 3.14: Bảng xếp loại học lực- Bài kiểm tra số 3.....	90
Bảng 3.15: Phân phối tần suất kết quả bài kiểm tra số 3.....	91
Bảng 3.16: Bảng phân phối tần suất lũy tích.....	92
Bảng 3.17: Các thông số thống kê của bài kiểm tra số 3.....	92
Bảng 3.18. Tổng hợp các thông số thống kê qua bài kiểm tra TNSP.....	93

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ

Biểu đồ 3.1. Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 1.....	83
Đồ thị 3.1. Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 1.....	84
Đồ thị 3.2. Đồ thị phân phối tần suất lũy tích của bài kiểm tra số 1.....	85
Biểu đồ 3.3. Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 2.....	87
Đồ thị 3.3. Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 2.....	88
Đồ thị 3.4. Đồ thị phân phối tần suất lũy tích của bài kiểm tra số 2.....	88
Biểu đồ 3.3. Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 3.....	90
Đồ thị 3.5. Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 3.....	91
Đồ thị 3.6. Đồ thị phân phối tần suất lũy tích của bài kiểm tra số 3.....	92